

VII TROBADA DE MÚSICA A VALÈNCIA

Totes les Mediterrànies

Dins un clima de polèmiques periodístiques i maniobres de la dreta municipal per desacreditar les activitats culturals a València, enguany s'ha celebrat als coberts del Port la VII Trobada de Música del Mediterrani, amb una assistència de públic considerablement superior a les altres edicions, que contraresta totes les acusacions de marginalitat.

Toni Torregrossa

Sobretot ben variat. Ningú no dirà que les ofertes de la Trobada d'enguany no han estat diverses. Per a molta gent, això ha significat una degradació de l'habitual coherència del festival i, en canvi, d'altres han cregut que això mateix ha permès l'assistència d'un nou públic i més nombrós. Les dues interpretacions poden ser vàlides. Però ara mateix no cal parar-se en qüestions essencials, perquè el que algú ha posat en dubte, no és la filosofia de la Trobada, sinó la continuïtat. No parlarem de l'escassetat pressupos-

*Remigi Palmero, dalt.
Baix, actuació flamenca.*

tària ni de les diatribes periodístiques de la dreta municipal reaccionària contra el certamen, ni de la manca d'atenció dels mitjans de comunicació, perquè prou lamentacions —d'altra banda, comprensibles— ha suportat el respectable que enguany ha visitat les actuacions al Port de València.

En realitat, ha estat des d'AP des d'on ha partit una moció presentada en l'Ajuntament de València que proposa la supressió de la Trobada, adduint raons de dèficit econòmic i l'acusació al festival de tercermundista. Els para molt bé, als d'AP, això de tractar els altres de tercermundistes. I quant als duros, els organitzadors no deuen trobar massa difícil de justificar un presupost irrisori de set milions de pessetes. En tot cas, no serà tan fàcil desacreditar una trobada que enguany ha rebut un públic nombrós en tots els concerts. A més, els músics i els crítics que durant les taules redones i les presentacions de la Trobada han declarat la voluntat de donar suport a aquest festival i a la música del Mediterrani ara tenen una oportunitat irrepetible per demostrar-ho. I, ara, anem a la música.

Els instruments del Mediterrani

Amb l'ajuda de la ressonància interior de l'església de la Companyia es féu la presentació d'una sèrie d'instruments tradicionals, encara que l'ús d'alguns no ho fou tant. **Salah Cherki**, del Marroc, ens aproximà a la màgia del *kanun* amb dos temes deliciosos bé que passats pel sedàs del conservatori; va caure molt simpàtic al personal. **Carlos Blanco** ens permeté comprovar que una guitarra de bambú pot sonar com una

de convencional. Des de l'altra banda del Mediterrani, vingué el japonès **Toru Kanari**, amb una guitarra dissenyada per l'alcoià **Xavier Darias** i carregat de partitures; amb una gran destresa tècnica va interpretar dues peces realment espantoses.

Les guitarres, les va salvar **Xavier Zamora**, deixeble de l'escola de guitarra flamenca dels Xufa de València; primer per fandangos i després per buleries, va arrancar els aplaudiments més forts del públic. En la segona ronda d'instruments va haver-hi el prodigi de les xeremies (la gaita mallorquina), flabiol i tamborí a càrrec de **Pep Rotger i Toni Rubio**; ens van eixir per darrere l'esquena amb la seua música de cerca-vila, i una masurca molt alegre. A les percussions africanes i als *panderos* hi hagué els portuguesos acompanyants de **Janita Salomé**, que mostraren un ús poc ortodox del *darbukha*, però efectiu als ulls del públic. I, finalment, la interpretació més aplaudida fou la de tres xicots del grup **Trullars** d'Algemesí, a dues dolçaines i un tabal. Ens mostraren una forma de recreació musical amb les dolçaines que no tenia res a veure amb els tocs tradicionals, però molt interessant com a element d'innovació.

Les reelaboracions

Tots esperaven molt de **Pepa Bes**, aquesta xicoteta de Bétera que s'ha entestat a dedicar-se en cos i ànima a aquesta vida de la cançó i la faràndula. I no va defraudar gens, sobretot amb les seues cançons transcendents i de força, importades de Grècia. A més, ha comptat en aquesta ocasió amb la col·laboració d'una formació jove i molt experta: **Joc Fora**, que tam-

bé es marcaren una moruna amb molta canya.

Els altres valencians, esmentats abans, els de **Trullars**, també es portaren molt bé sobre l'escenari, especialment amb les seues interpretacions instrumentals. La varietat i la selecció dels temes és la part més destacable, un gust ben mesurat per a un grup de formació ben recent. Tant **Pepa Bes** i **Joc Fora** com **Trullars** demostren, des d'òptiques distintes, que en aquest país hi ha gent amb més moral que l'Alcoià.

L'autenticitat, la protesta i la trempera en els cants vingué de Sicília amb els **Fratelli Mancuso**, i això malgrat les enormes dificultats de so. És ben digna de veure el sarau que fan aquests dos germans amb una guitarra, un violí i una harmònica. Les millors veus de la Trobada, si evitem les comparances i els gustos.

3.000 milles de cançons

La veritat és que unir els 25 anys de Nova Cançó i **Xosé Afonso** en un mateix homenatge havia de tenir les seues interpretacions funeràries. Recordeu que en **Xosé Zeca Afonso** morí aquest hivern passat. El presentador de l'homenatge, el cantant **Lluís Miquel**, malgrat tots els equilibris que féu, no pogué evitar les referències cerimonials convidant a la resistència ideològica.

Més o menys en representació de la Cançó vingué l'israelià **David Broza**, un *kumbayá* professional que es defensava molt bé amb la guitarra, millor que amb les 3.000 milles de presentacions que ens regalà. El repertori, el constituïu un rescalfat de rumbes, *blues* i alguna cançó de campament. Sabé

aprofitar la bona ona i la paciència del públic, i acabà presentant-nos una amiga seua que «tambien quiere triunfar en Espana». Més morro impossible.

Janita Salomé, l'amic i col·laborador del difunt **Xosé Afonso**, recuperà el color ètnic de la nit. Si **Afonso** estava enganxat amb l'Àfrica negra, **Salomé** s'ha deixat impregnar pel Magrib. Els influxos àrabs de les seues cançons tradicionals de l'Alentejo portuguès s'han convertit en una presència trepidant dels instruments de pell tibada i el cant caragolejat. Molta força i alhora modern.

Un altre roc: el mediterrani

Hi hagué una taula redona amb diversos músics i crítics que havia d'anunciar el tema del roc mediterrani. Ningú no va aconseguir parlar de la qüestió ni tampoc es va poder centrar cap altre tema sobre la taula. Bestieses a duro: per exemple, ¿com podríem traduir la paraula *rock*? ¿Què significa? Doncs, *roca* (etimologia acceptada per més d'un participant).

La temuda nit del roc es salvà del naufragi, perquè Déu és bo i vol que la gent es divertesca. Cap dels tres grups no va sobreixir de les propostes roqueres convencionals, matisos a banda. Sí que hi havia cert exotisme en l'algerià **Abderrahmane Djalti** i el seu *rai*, però sembla que no és aquesta l'última en el roc algerià, n'hi ha de més moderns i més ètnics.

Remigi Palmero sabé mantenir la figura amb certa dignitat. El públic que havia anat a divertir-se es prengué la festa pel seu compte i passà de cadires. Alcohol, marxa i samarretes. Molt de marro davant l'entaulat. La resta del públic acabà retirant-se animat pels iugoslaus de **Leb i Sol**, que s'allargaren fins la matinada amb el seu roc anglès en serbo-croat.

La dona i el flamenco

A València no hi ha hagut massa ocasions de veure un bon flamenco, i val a dir que ha resultat satisfactori el menú que havia preparat **Conrad Medina**, l'assessor d'aquesta nit de la dona i el flamenco. Curiosament, o no, la capçalera va atraure un bon contingent de feministes entre el públic, que no es trobaren precisament amb uns **Lole y Manuel**, amb els seus discursos progres, sinó ben al contrari. S'hauria de destacar la serenor del *jondo* de la paia **Carmen Linares**, que va crear l'ambient més refinat, i després l'antípoda, **La Paquera de Jerez**, que encara s'aguanta molt bé de veu i de marxa en el cos. Una miqueta haca sí que és. □

UN DIARI SENSACIONALISTA AL MERCAT CATALÀ

Arriba l'últim

L'última setmana de setembre un nou diari s'afegirà a l'oferta periodística catalana.

Es dirà «El Día de Catalunya» i té la intenció de ser una publicació distinta. La viabilitat d'aquesta empresa es suggerent i, alhora, enigmàtica.

EL DIÀ

DE CATALUNYA

Eduard Company i Fonts

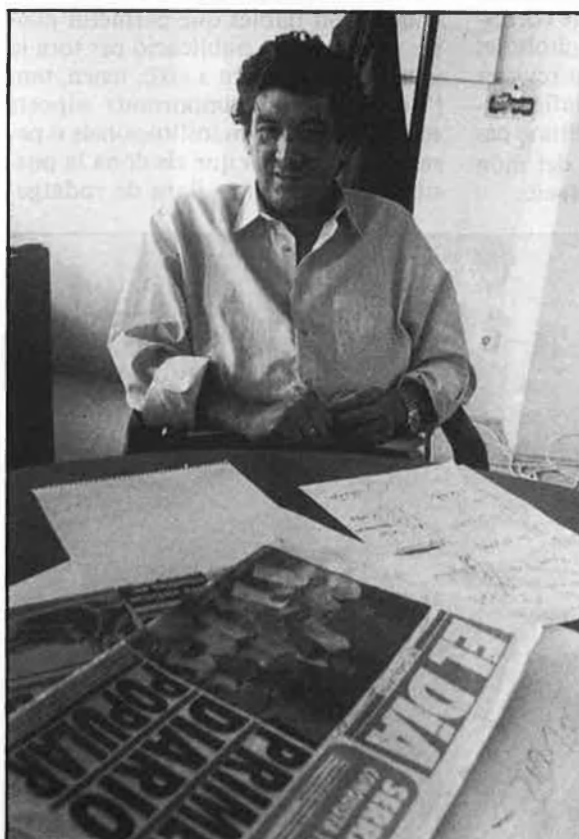
«La definició del que és un diari popular-sensacionalista, en els llibres de teoria de periodisme, no diu que són diaris que menteixen o que parlen només de rumors. Són diaris que han de ser tan exactes o més que els que s'anomenen com a seriosos, per la càrrega que duen en la titulació o en la fotografia. El que passa és que la paraula o el terme sensacionalista es considera totalment pejoratiu, perquè els intents que hi ha hagut, llevat del *Catalunya Express*, han rebut l'acusació d'un sensacionalisme real, és a dir, que s'han dit mentides, s'han dit idiotades,

i s'han fet volar coloms en temes on no n'hi havia. Nosaltres intentem un diari popular que sigui interessant més que important».

Amb aquestes paraules expressa, Carles Flo, director adjunt del diari *El Día de Catalunya*, les directrius de la publicació que l'última setmana de setembre té previst irrompre en el mercat periodístic de Catalunya.

El Día té com a director Juan José González, com a director adjunt l'esmentat Carles Flo, i com a editor Josep Maria Casanovas, que és, per la seva banda, editor del barceloní diari esportiu *Sport*. La idea d'aventurar-se a fer circular un rotatiu més en l'aparentment complet mercat periodístic català feia ja temps que rondava pel cap de Josep Maria Casanovas i de Juan José González, però només a partir de principis d'any el projecte va començar a fer-se realitat. El problema era, òbviament, econòmic. «Es trobava sempre capital —explica Carles Flo—, però darrere el capital hi havia una determinada intenció política. Al final, va aconseguir-se capital privat, i el finançament del diari va a càrrec d'una societat anònima que es diu Prensas i Difusión, SA. Per tant, això és una garantia que no hi haurà cap persona que tingui intencionalitat de fer servir el diari com a plataforma política pel futur».

El Día és un diari que vol defugir la semblança amb qualsevol de les publicacions que actualment s'editen a Catalunya. I, sobretot, pel que fa a la política. Segons Carles Flo, «en la resta de diaris, el tema po-

Juan José González, director del rotatiu.